

**STATISTIČKA OBRADA REZULTATA ISTRAŽIVANJA
JAVNOG MNIJENJA O BRANITELJIMA –
RATNI TURIZAM U RH**

www.esf.hr

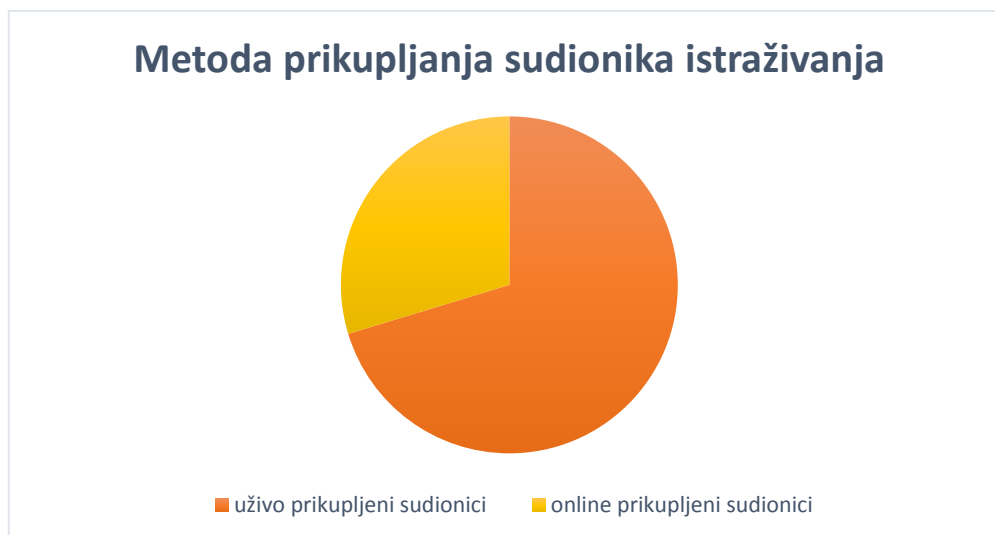

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

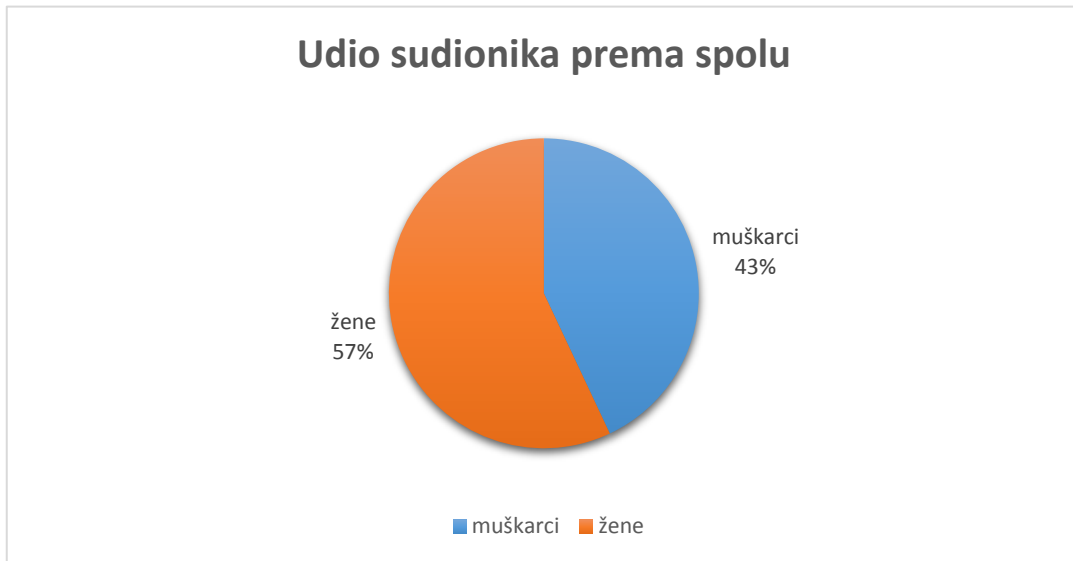
STATISTIČKA OBRADA REZULTATA ISTRAŽIVANJA JAVNOG MNIJENJA O BRANITELJIMA – RATNI TURIZAM U RH

U sklopu projekta *Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost* sufinanciranom sredstvima iz EU fondova, čiji je nositelj Zbor udruga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP), provedeno je anketno istraživanje u kojem se ispitivalo mišljenje javnosti o ratnom turizmu u Republici Hrvatskoj.

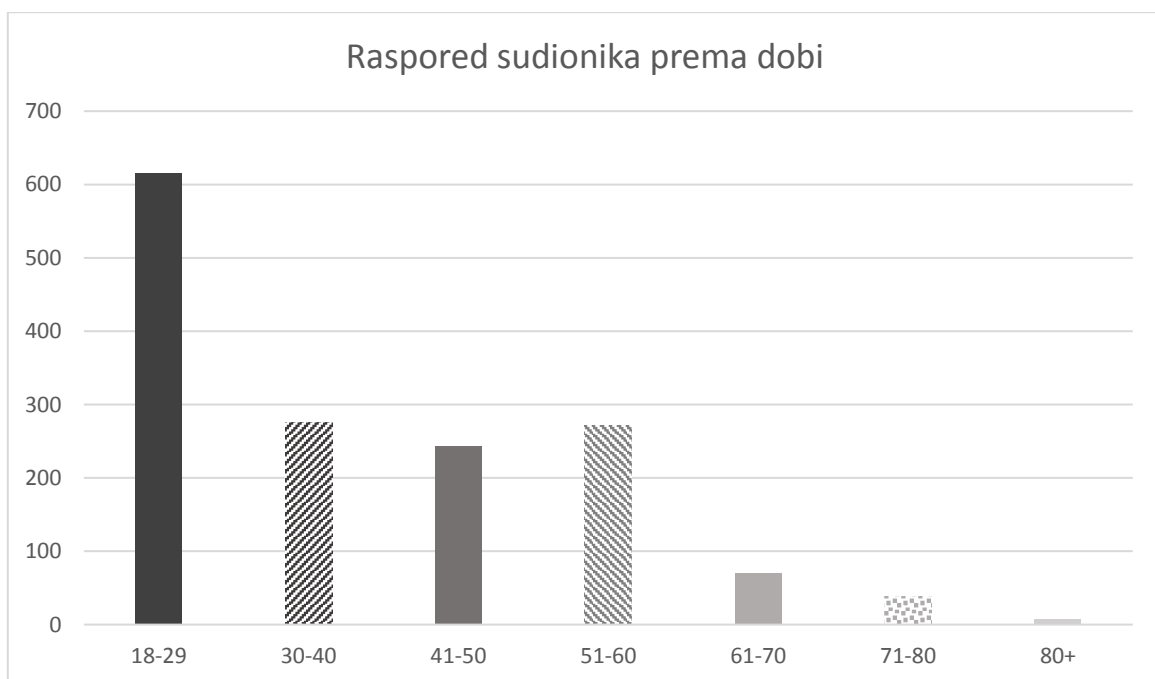
Istraživanje se provodilo na području 6 županija određenih projektom: varaždinska županija, vukovarsko-srijemska županija, grad Zagreb, ličko-senjska županija, zadarska županija i splitsko-dalmatinska županija. Sudjelovanje u istraživanju bilo je u potpunosti dobrovoljno i anonimno, te se provodilo putem *online* platformi i uživo metodom papir-olovka. Sudionici istraživanja prikupljali su se od siječnja 2021. do ožujka 2021. isključivo online zbog postojećih mjera u vezi pandemije koronavirusa, dok su se od ožujka 2021. do srpnja 2021. sudionici prikupljali paralelno uživo i online. Prikupljeno je ukupno 1522 sudionika, od čega je 1070(70,3%) anketa prikupljeno uživo od strane studenata, te 452(29,7%) ankete putem online platformi.

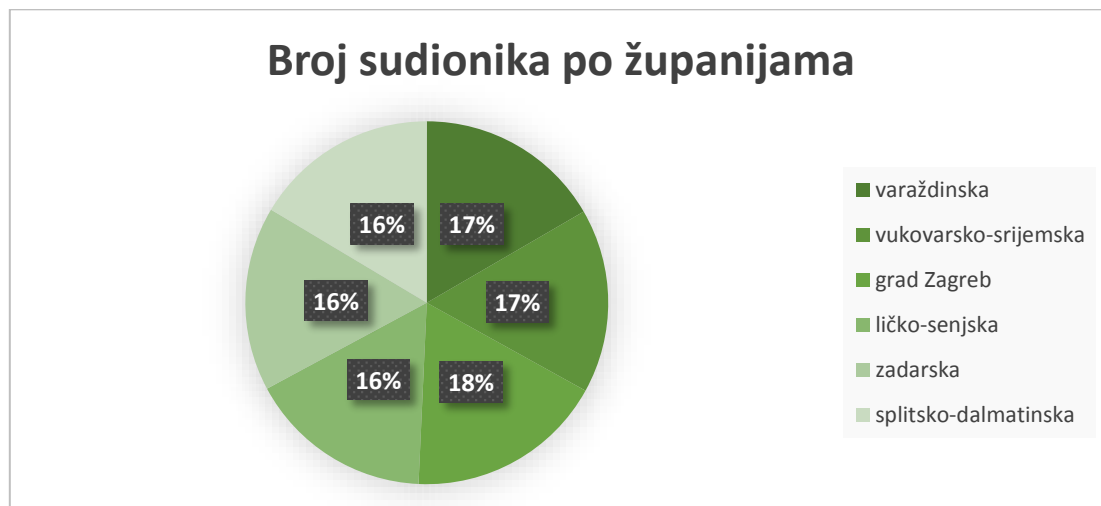
Od ukupnog broja sudionika, većinu uzorka činile su žene (N=867), dok je muškaraca bilo nešto manje u odnosu na žene (N=655).

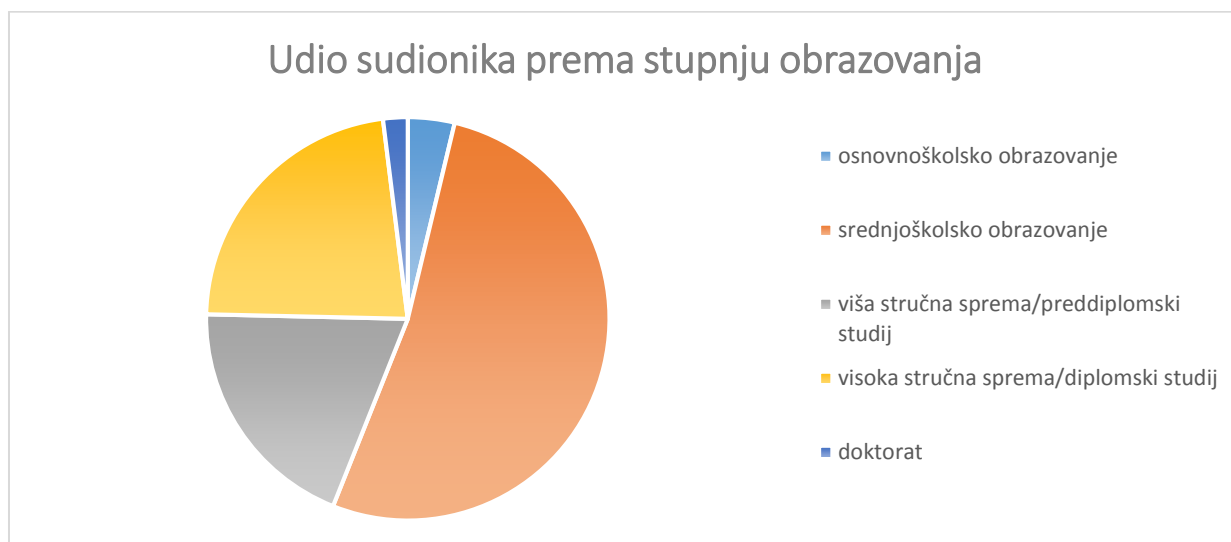
Prema dobnoj strukturi, najveći broj sudionika jesu mladi raspona dobi 18-29 godina, njih 615(40,4%), zatim 276(18,1%) sudionika raspona dobi 30-40 godina, 272(17,9%) sudionika u dobi od 51 do 60 godina, 244(16%) sudionika u dobi od 41 do 50 godina, 70(4,6%) sudionika dobi 61-70 godina, 38(2,5%) sudionika između 71 i 80 godina, te 7(0,5%) sudionika starijih od 80 godina.

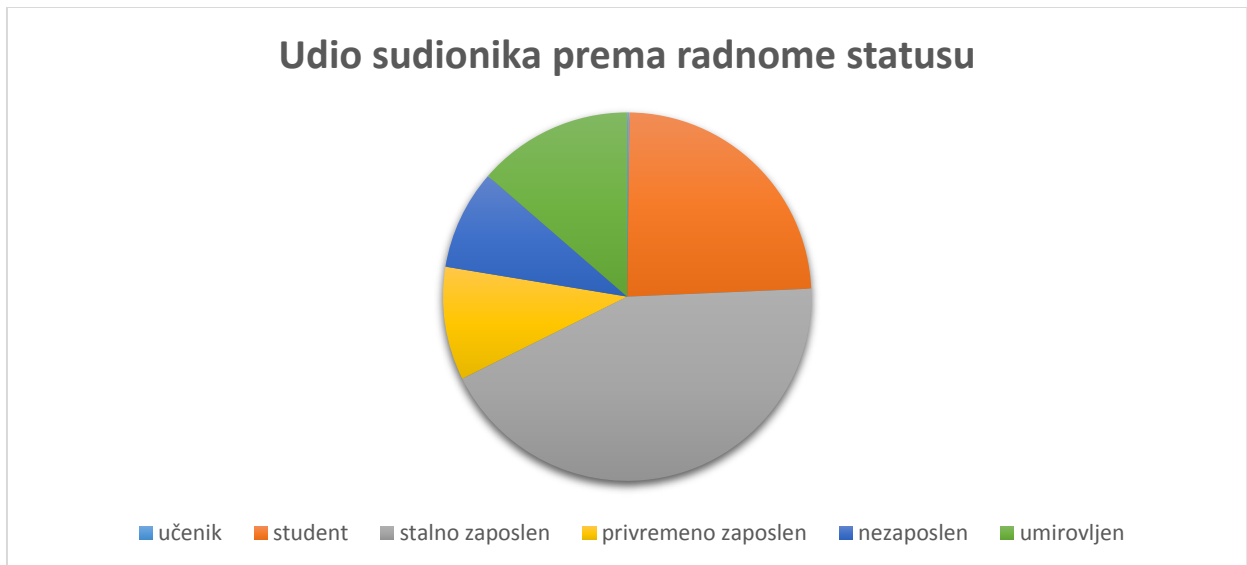
Što se tiče geografske pokrivenosti, u svih 6 županija relevantnih za ovaj projekt prikupljen je podjednak broj sudionika.

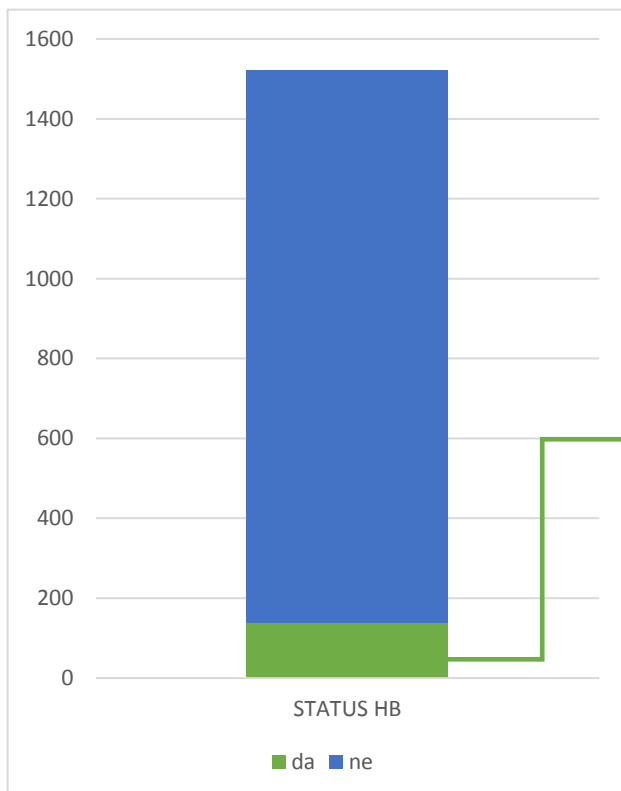
Prema stupnju obrazovanja sudionika, prevladavaju sudionici sa srednjoškolskim obrazovanjem (52,3%) što je i uobičajen trend kod anketnih istraživanja.

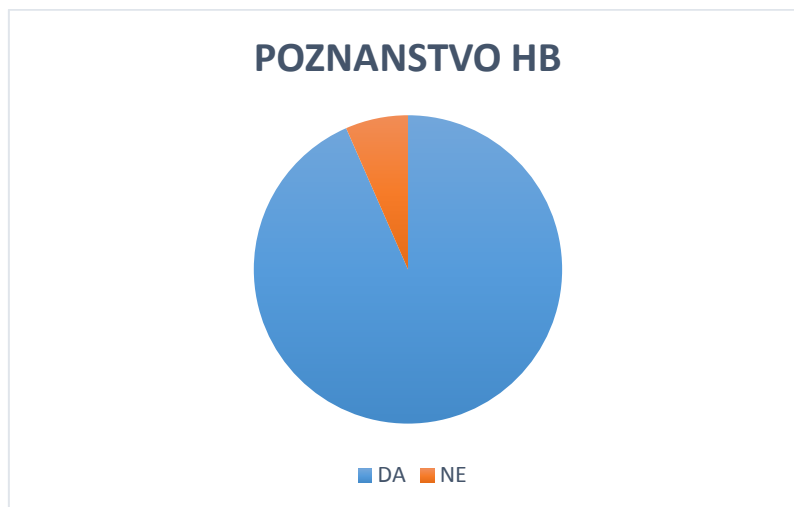
Prema radnome statusu, najviše sudionika je zaposleno, što na određeno, što na neodređeno. Također, u uzorku je prisutan veliki broj studenata što je i očekivano s obzirom na dobnu strukturu.

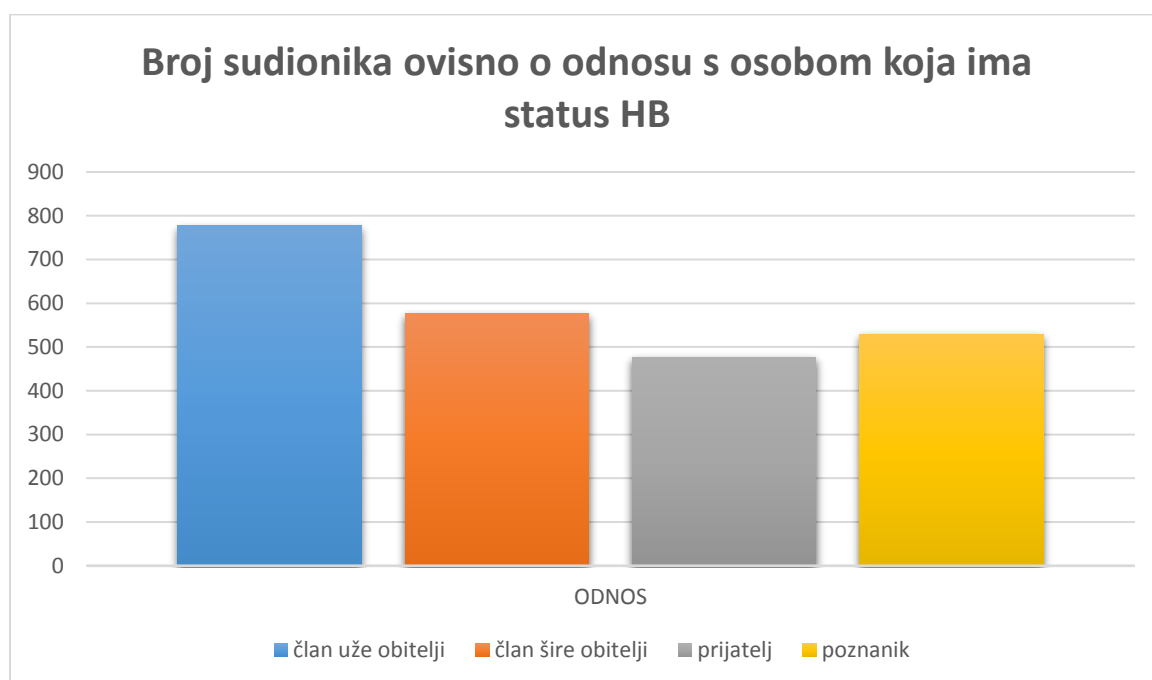
Od ukupnih 1522 sudionika istraživanja, njih 1383(90,9%) nema status hrvatskog branitelja, dok njih 139(9,1%) ima status hrvatskog branitelja. Od onih sudionika koji imaju status HB, najviše njih sudjelovalo je u ratu 4 godine i dulje.

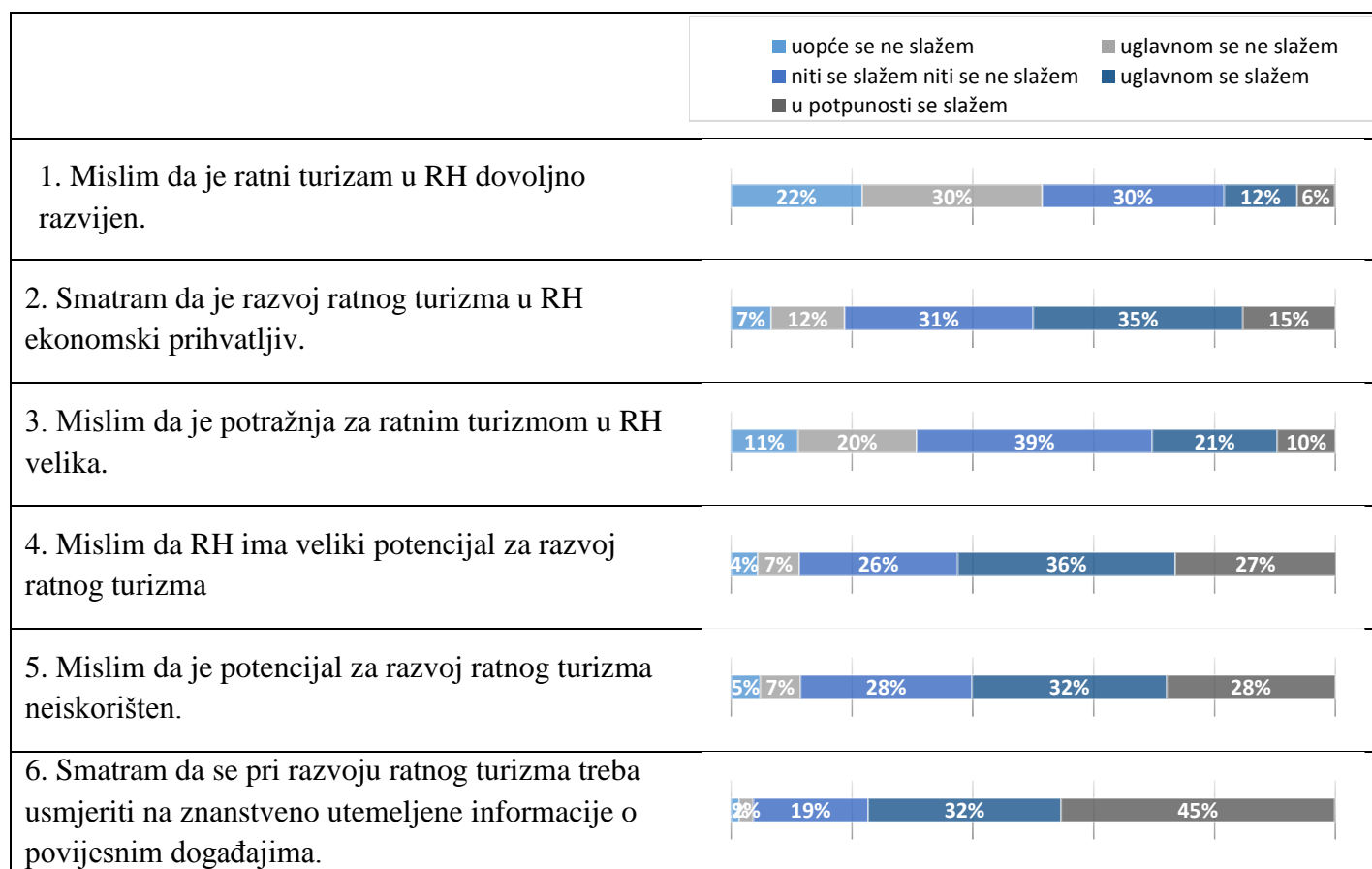
Od ukupnog broja sudionika, njih čak 93,4% poznaje nekoga tko ima status hrvatskog branitelja, dok njih samo 6,6% navodi da ne poznaju nikoga sa statusom hrvatskog branitelja.

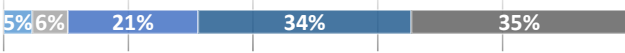
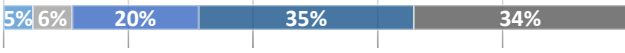
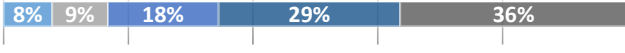

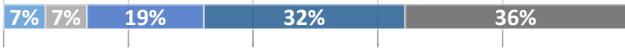

Gledajući odnose sudionika s hrvatskim braniteljima koje poznaju, najviše sudionika (N=777) navodi da im je osoba sa statusom HB član uže obitelji (otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga). 576 sudionika navodi da je im je osoba sa statusom HB član šire obitelji (stric/strina, tetka/tetak, ujak/ujna, bratić/sestrična, baka/djed, unuk/unuka i ostali rođaci), 477 sudionika imaju prijatelja sa statusom HB, dok njih 529 navodi da su im osobe sa statusom HB poznanici.

Eksploratornom faktorskom analizom čestica konstruiranih za ratni turizam utvrđeno je postojanje samo jednog faktora – ratni turizam u RH stoga su u tablici u nastavku prikazani rezultati dobiveni na pojedinim česticama, kao i prosječna vrijednost cijele skale. Javnost se najviše slaže s tvrdnjama da se pri razvoju ratnog turizma treba usmjeriti na znanstveno utemeljene informacije o povijesnim događajima, da bi u razvoj ratnog turizma trebalo uključiti hrvatske branitelje, da su hrvatski branitelji stručni za informiranje posjetitelja o Domovinskom ratu kao i da bi kod razvoja ratnog turizma trebalo omogućiti posjetiteljima da prošeću/provezu se putevima na kojima su se odvijale oslobodilačke akcije RH. Najmanje slaganje dobiveno je za tvrdnju da je ratni turizam u RH dovoljno razvijen, tj. javnost smatra da ratni turizam u RH nije dovoljno razvijen te da bi ga trebalo dodatno razvijati. Također, sudionici nisu pokazali pretjerane ambicije u vezi streljana na ratnim područjima, kao ni za oblačenjem odore hrvatske vojske iz Domovinskog rata. Iz tablice je vidljivo da je i kod ostalih čestica u velikoj mjeri prisutno slaganje s tvrdnjama, tj. da su stavovi o ratnom turizmu u RH pozitivni što ukazuje da bi se ratni turizam u RH trebao razvijati jer javnost pokazuje interes za istim.

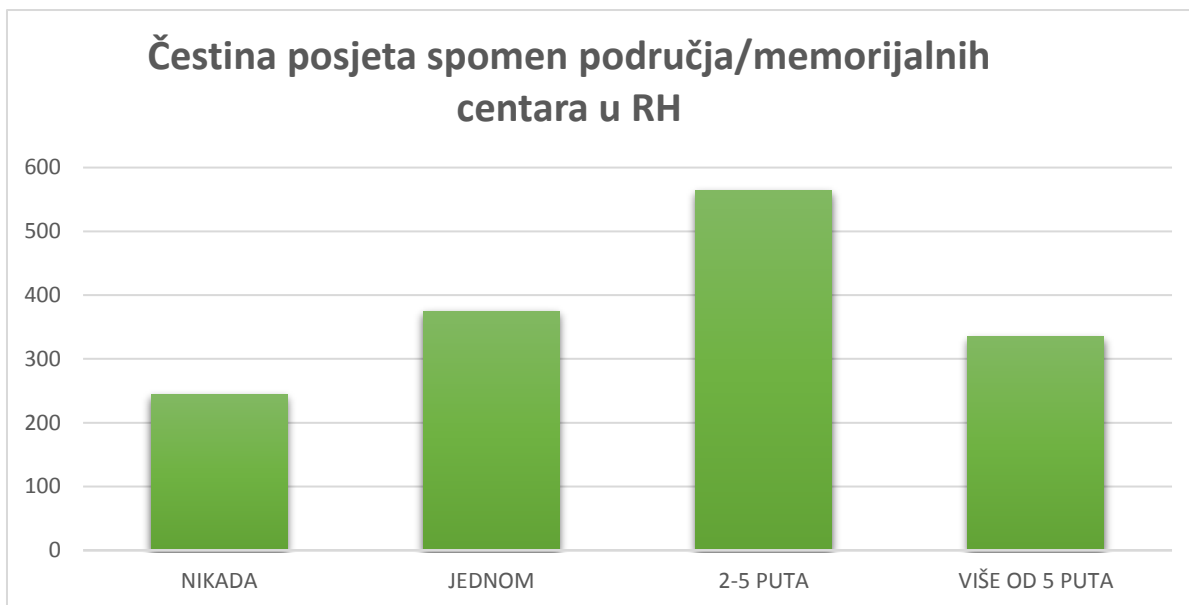
7. Da je ratni turizam razvijeniji u RH, posjećivao/la bih ta područja.	
8. Mislim da bi ljude više privukli subjektivni doživljaji ljudi s naglaskom na emocije u odnosu na same povijesne činjenice prilikom posjete memorijalnih centara vezanih uz Domovinski rat.	
9. Smatram da bi u RH trebalo više davati počast žrtvama Domovinskog rata nego što je to sada.	
10. Volio/la bih čuti informacije o načinu života ljudi tijekom rata (meteorološki uvjeti, prehrana, osnovni životni uvjeti, humanost) prilikom posjete ratnih područja.	
11. Volio/la bih imati mogućnost saznati nešto više o samom životu sudionika rata i poginulima.	
12. Mislim da bi kod razvoja ratnog turizma trebalo omogućiti posjetiteljima da prošeću/provezu se putevima na kojima su se odvijale oslobodilačke akcije RH.	
13. Volio/la bih vidjeti kako je izgledalo naoružanje Hrvatske vojske tijekom rata.	
14. Osobno bi mi bilo vrlo atraktivno da postoji mogućnost vožnje tenkovima po crtama bojišnice.	
15. Kod ratnog turizma privukli bi me virtualni prikazi oslobodilačkih akcija.	
16. Smatram da bi virtualnim šetnjama u kojima se prikazuje pravo ratno stanje ljudi stekli bolji dojam o samom načinu ratovanja/ Domovinskom ratu.	
17. Volio/la bih imati mogućnost obući tadašnju odoru hrvatske vojske prilikom posjete ratom razorenih područja.	
18. Mislim da bi u razvoju ratnog turizma trebalo izgraditi i streljane u kojima bi ljudi, uz nadzor stručnjaka, imali mogućnost pucanja iz vatrenog oružja koje se koristilo tijekom rata.	
19. Osobno bi me privukle streljane na ratnim područjima.	

20. Smatram da bi u razvoj ratnog turizma trebalo uključiti hrvatske branitelje.	
21. Mislim da su hrvatski branitelji stručni za informiranje posjetitelja o Domovinskom ratu	
22. Mislim da bi zapošljavanje hrvatskih branitelja u ratnom turizmu imalo pozitivne psihosocijalne posljedice na njihov život.	

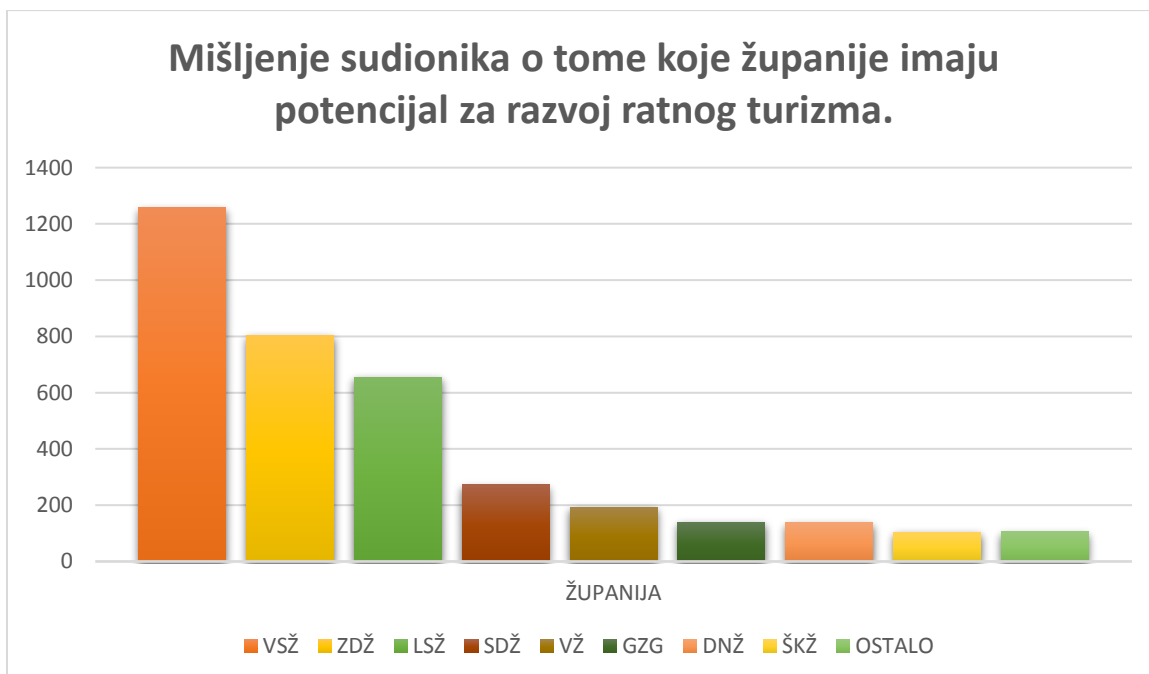
Ukupno gledajući sve čestice o ratnom turizmu zajedno, vidljivo je da je prosječno mišljenje o ratnom turizmu blago pozitivno, tj. da sudionici istraživanja podržavaju razvoj ratnog turizma u RH.

	Mišljenje o ratnom turizmu u RH
N	1522
M	3,62
SD	0,82
raspon	1-5
Cronbach α	.87

Što se tiče posjeta spomen područja/memorijalnih centara, većina sudionika posjetila je ta područja do sada 2-5 puta tijekom života. Najmanje je onih sudionika koji nisu nikada posjetili ni jedno spomen područje niti memorijalni centar u RH.

U nastavku slijedi grafički prikaz mišljenja sudionika o tome koje županije u RH imaju dobar potencijal za razvoj ratnog turizma pri čemu se ističe vukovarsko-srijemska županija kao ona s najboljim potencijalom za razvoj ratnog turizma.

PRILOG 1 *Upitnik za anketno istraživanje u kojem se ispitalo mišljenje javnosti o ratnom turizmu u RH*

ANKETNO ISTRAŽIVANJE

Poštovani,

ovim putem pozivamo Vas na sudjelovanje u anketnom istraživanju koje provodi Zbor udruga veterana hrvatskih gardijskih postrojbi (ZUV HGP) u sklopu projekta *Analiza društvenih faktora koji utječu na kvalitetu života braniteljske populacije – smjernice za budućnost* sufinanciran sredstvima iz EU fondova.

Ispunjavanje upitnika traje oko 20 minuta, a sudjelovanje u upitniku je u potpunosti dobrovoljno i anonimno što znači da anketu ne potpisujete i da se Vaši odgovori neće moći povezati s Vama. Podaci dobiveni u ovom istraživanju neće se koristiti izvan ovog istraživačkog projekta, te će bit će analizirani na grupnoj, a ne individualnoj razini. U ovoj anketi nema točnih i netočnih odgovora te u bilo kojem trenutku možete odustati od daljnjeg istraživanja.

U slučaju bilo kakvih pitanja ili pritužbi na istraživački postupak ili ako Vas zanima povratna informacija o rezultatima i glavnim nalazima, slobodno se obratite na e-mail zuvhgp.projekt@gmail.com

Zahvaljujem se na Vašem pristanku za sudjelovanje u ovom istraživanju i na vremenu kojeg ste odlučili izdvojiti za ispunjavanje ove ankete!

Pred Vama se nalazi nekoliko pitanja o Vama, a Vaš je zadatak zaokružiti odgovor koji se odnosi na Vas.

1. Spol: 1. Muški 2. Ženski

2. Dob:

- 1) 18-29
- 2) 30-40
- 3) 41-50
- 4) 51-60
- 5) 61-70
- 6) 71-80
- 7) 80+

3. U kojoj županiji je Vaše mjesto prebivališta?

- 1) Varaždinska županija
- 2) Vukovarsko-srijemska županija
- 3) Grad Zagreb
- 4) Ličko-senjska županija
- 5) Zadarska županija
- 6) Splitsko-dalmatinska županija
- 7) Ostalo: _____

4. Koju ste školu završili? Molimo Vas da zaokružite najviši postignuti stupanj obrazovanja.

1. Osnovna škola ili manje
2. Dvogodišnja ili trogodišnja srednja škola (KV ili VKV)
3. Četverogodišnja srednja škola
4. Viša škola/preddiplomski studij
5. Visoka škola/diplomski studij
6. Doktorat

5. Koji je Vaš trenutni status zaposlenja?

1. Student
2. Stalno zaposlen/a
3. Privremeno zaposlen/a
4. Nezaposlen/a
5. Umirovljenik/umirovljenica bez trenutne radne aktivnosti

6. Umirovljenik/umirovljenica uz povremene poslove

7. Ostalo _____

6. Imate li status hrvatskog branitelja?

1. DA 2. NE

7. Ako imate, koliko dugo ste sudjelovali u Domovinskom ratu?

1. Ne znam 2. Do 6 mjeseci 3. 6 - 12 mjeseci 4. 1 - 2 godine
5. 2 - 3 godine 6. 3 - 4 godine 7. 4 - 5 godina 8. Više od 5 god

8. Poznajete li nekoga tko ima status hrvatskog branitelja?

1. DA 2. NE

9. Ako da, u kakvom ste odnosu vi i osobe sa statusom hrvatskog branitelja koje poznajete? Ta osoba Vam je: (moguće zaokružiti više odgovora)

- 1) član uže obitelji (otac/majka, brat/sestra, sin/kćer, suprug/supruga)
2) član šire obitelji (stric/strina, tetka/tetak, ujak/ujna, bratić/sestrična, baka/djed, unuk/unuka i ostali rođaci)
3) prijatelj
4) poznanik
5) Ostalo: _____

RATNI TURIZAM U RH

Ratni turizam odnosi se na posjećivanje širokog spektra lokaliteta vezanih uz stradanje ljudi kao posljedica oružanih društvenih sukoba. Obuhvaća obilazak spomenika ratu, muzeja koji su posvećeni ratnim sadržajima, groblja žrtava rata, nekadašnjih ratnih zona/bojnih polja, ratnih atrakcija i ostalih sadržaja vezanih uz ratna iskustva.

Pred Vama se nalazi niz tvrdnji na kojima je Vaš zadatak odabrati svoj stupanj slaganja s pojedinom tvrdnjom na skali od 5 stupnjeva pri čemu 1 znači *uopće se ne slažem*, a 5 *potpuno se slažem*.

1 = uopće se ne slažem

2 = ne slažem se

3 = niti se slažem niti se ne slažem

4 = slažem se

5 = potpuno se slažem

1. Mislim da je ratni turizam u RH dovoljno razvijen.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
2. Smatram da je razvoj ratnog turizma u RH ekonomski prihvatljiv.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
3. Mislim da je potražnja za ratnim turizmom u RH velika.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
4. Mislim da RH ima veliki potencijal za razvoj ratnog turizma	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
5. Mislim da je potencijal za razvoj ratnog turizma neiskorišten.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
6. Smatram da se pri razvoju ratnog turizma treba usmjeriti na znanstveno utemeljene informacije o povijesnim događajima.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
7. Da je ratni turizam razvijeniji u RH, posjećivao/la bih ta područja.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
8. Mislim da bi ljude više privukli subjektivni doživljaji ljudi s naglaskom na emocije u odnosu na same povijesne činjenice prilikom posjete memorijalnih centara vezanih uz Domovinski rat.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
9. Smatram da bi u RH trebalo više davati počast žrtvama Domovinskog rata nego što je to sada.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
10. Volio/la bih čuti informacije o načinu života ljudi tijekom rata (meteorološki uvjeti, prehrana, osnovni životni uvjeti, humanost) prilikom posjete ratnih područja.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
11. Volio/la bih imati mogućnost saznati nešto više o samom životu sudionika rata i poginulima.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
12. Mislim da bi kod razvoja ratnog turizma trebalo omogućiti posjetiteljima da prošecu/provezu se putevima na kojima su se odvijale oslobodilačke akcije RH.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
13. Volio/la bih vidjeti kako je izgledalo naoružanje Hrvatske vojske tijekom rata.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
14. Osobno bi mi bilo vrlo atraktivno da postoji mogućnost vožnje tenkovima po crtama bojišnice.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
15. Kod ratnog turizma privukli bi me virtualni prikazi oslobodilačkih akcija.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
16. Smatram da bi virtualnim šetnjama u kojima se prikazuje pravo ratno stanje ljudi stekli bolji dojam o samom načinu ratovanja/ Domovinskom ratu.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
17. Volio/la bih imati mogućnost obući tadašnju odoru hrvatske vojske prilikom posjete ratom razorenih područja.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
18. Mislim da bi u razvoju ratnog turizma trebalo izgraditi i streljane u kojima bi ljudi, uz nadzor stručnjaka, imali mogućnost pucanja iz vatrenog oružja koje se koristilo tijekom rata.	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>

19. Osobno bi me privukle streljane na ratnim područjima.	1	2	3	4	5
20. Smatram da bi u razvoj ratnog turizma trebalo uključiti hrvatske branitelje.	1	2	3	4	5
21. Mislim da su hrvatski branitelji stručni za informiranje posjetitelja o Domovinskom ratu.	1	2	3	4	5
22. Mislim da bi zapošljavanje hrvatskih branitelja u ratnom turizmu imalo pozitivne psihosocijalne posljedice na njihov život.	1	2	3	4	5

32. Jeste li posjetili neka spomen područja/memorijalne centre u RH?

- 1) Nisam nikada
- 2) Jesam jednom
- 3) Jesam 2-5 puta
- 4) Jesam više od 5 puta

33. Što mislite koje županije u RH imaju dobar potencijal za razvoj ratnog turizma?
(*moguće zaokružiti više odgovora*)

- 1) Varaždinska županija (Varaždin, Ludbreg, Lepoglava)
- 2) Vukovarsko-srijemska županija (Vukovar, Vinkovci, Županja)
- 3) Grad Zagreb
- 4) Ličko-senjska županija (Gospić, Otočac, Senj)
- 5) Zadarska županija (Zadar, Nin, Pag, Biograd na Moru, Škabrnja)
- 6) Splitsko-dalmatinska županija (Split, Trogir, Makarska, Imotski)
- 7) Ostalo: _____

